Հաստատված է
ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՔՐԵԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
ամբիոնի 31.08.2020թ. նիստում **(արձ. թիվ 1)**
Ամբիոնի պետի ժ/պ ________________ Հ.Խաչատրյան
31.08.2020թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		Վիկտիմոլոգիա
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Մագիստրատուրա, առկա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Քրեական իրավունքի և քրեաբանության ամբիոն E-mail: qreakan@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Մ.Մարկոսյան (ի. գ. թ., դոցենտ) E-mail: misakmmm100@mail.ru, հեռ. 093 60 15 70
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		2-րդ կուրս, 3-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		մագիստրատուրա

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		**3 (երեք)**
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		«Վիկտիմոլոգիա» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ, որից 26 ժամ դասախոսություն, 6 ժամ սեմինար պարապմունք, 58 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննություն հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «Քրեաբանության և հանցագործությունների պրոֆիլակտիկա» («Կրիմինոլոգիա») դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		Դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են վիկտիմոլոգիայի, որպես կրիմինոլոգիայի ինքնուրույն ուսմունքի, հիմնական դրույթները:

ՆՊԱՏԱԿ		Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ Հայաստանի Հանրապետությունում վիկտիմալոգիական խնդիրների վերաբերյալ, մագիստրանտների մոտ գիտելիքներ ձևավորել վիկտիմալոգիայի տեսական և գործնական հիմ-նախնդիրների վերաբերյալ:
ԽՆԴԻՐՆԵՐ		Դասընթացի խնդիրներն են՝ • ներկայացնել վիկտիմալոգիայի պատմությունը, • բացահայտել վիկտիմալոգիայի առարկան և մեթոդաբանությունը, • ներկայացնել հանցագործության տուժողների դասակարգումը և տիպաբանությունը, • ներկայացնել վիկտիմալոգիական դետերմինիզմի տեսությունը, • բացահայտել հանցավորության վիկտիմալոգիական կանխարգելման բնութագիրը եվ ուղղությունները, • ներկայացնել առանձին հանցատեսակների վիկտիմալոգիական կանխարգելման առանձնահատկությունները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ *Կարողանա*՝		1. ներկայացնել վիկտիմոլոգիայի, որպես գիտության ձևավորման ու զարգացման հիմնական փուլերը, 2. ուրվագծել վիկտիմոլոգիայի ուսումնասիրության առարկան, 3. թվարկել վիկտիմոլոգիայի մեթոդները, 4. առանձնացնել տարբեր հիմքերով հանցագործության տուժողների դասակարգման խմբերը, 5. ներկայացնել հանցագործության տուժողների հիմնական տիպերը, 6. պարզաբանել վիկտիմալոգիական դետերմինիզմի տեսության հիմնական դրույթները, 7. մատնանշել հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման սուբյեկտներին, 8. ներկայացնել առանձին հանցատեսակների վիկտիմալոգիական կանխարգելման առանձնահատկությունները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսությունները 2. Առաքելյան Ս. Վ. Կանանց իրավական պաշտպանությունը բռնությունից, - Եր., - Ասողիկ, - 2001: 3. Նալչաջյան Ա. Ա. Անձ, խմբային սոցիալականացում և հոգեբանական ադապտացիա / Պատ. խմբ. Ա. Ա. Լալայան,- Եր., ՀՍՍՀ ԳԱ հրատ. 1985: 4. Агафонов А. В. Половые преступления. – М.: Издательство Юрлитинформ, 2009 5. Аронсон Э., Уилсон Т., Эйкерт Р. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме. – СПб.: ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2002: 6. Будякова Т. П. Виктимологическая профилактика преступлений, причинивших моральный вред. Автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Тамбов. – 2009: 7. Варчук Т. В., Вишневецкий К. В. Виктимология: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция» / Т. В. Варчук, К. В. Вишневец-кий; под. ред. С. Я. Лебедева. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2008:

Լրացուցիչ		1. Вишневецкий К. В. Криминогенная виктимизация социальных групп в современном обществе. Автореф. дис. … докт. юрид. наук. М. – 2007: 2. Коновалов Н. Н. Потерпевшая от изнасилования: уголовно-правовые и кримино-логические аспекты. Автореф. дис. … канд. юрид. наук. Ставрополь, 2002: 3. Криминалогия: Учебник для вузов / под ред. проф. В. Д. Малкова – 2 - е изд., перераб. И доп. – М.: ЗАО Юстицинформ, 2006: 4. Лиманская И. А. Виктимологическая профилактика насильственных прес-туплений против личности. Дис. ... канд. юрид. наук. М., 2002: 5. Предупреждение преступлений и административных правонарушений органа-ми внутренних дел: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям Юриспруденция и Правоохранительная деятельность / Под. ред. Кикотя В. Я., Лебеде-ва С. Я. – М .: ЮНИТИ-ДАНА, 2009 6. Ривман Д. В. Криминальная виктимология. СПб.: Питер, 2002:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Բաղադրիչ 1- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 3- 60% (ամփոփիչ քննություն)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ		(see table below)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (20 միավոր) առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է սովորողի միջանկյալ և ամփոփիչ քննությունների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է վերոնշյալ բաղադրիչների հիման վրա:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ:

Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով		
18-20	Գերազանց	Միջանկյալ գնահաման միավոր	
13-17	Լավ	Հարց 1	Հարց 2
8-12	Բավարար	2 միավոր	2 միավոր
0-7	Անբավարար		
0	Չներկայացած		

ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
		Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:
Ներկայություն		Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ		Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վիկտիմալոգիական մտքի ծագումը: 2. Ժամանակակից վիկտիմալոգիական մտքի ձևավորման հիմնական փուլերը:	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-2 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը նյութի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:

Թեմա 2 ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ (4 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վիկտիմալոգիայի առարկայի տարրերի ընդհանուր բնութագիրը: 2. Վիտիմալոգիական տեսության մեթոդաբանությունը: 3.Վիկտիմալոգիական տեսության տեղը քրեաբանությունում:	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար: Ըստ նախապես տրված հանձնարարության՝ սովորողները խմբերով պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով:

Թեմա 3 ԱՆՁԻ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԻ ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱ (4 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հանցագործության տուժողների դասակարգումը և տիպաբանությունը: 2. Բնակչության ավանդական սոցիալ-ժողովրդագրական խմբերի քրեածին վիկտիմայնությունը:	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարց 1 – ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, դասախոսի կողմից նախապես ներկայացված իրավիճակային խնդիրներում որոշում են տուժողի տեսակը՝ ըստ դասակարգման հիմքերի:

Թեմա 4

ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱԿԱՆ ԴԵՏԵՐՄԻՆԻԶՄԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ **(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հանցագործության կատարման մեխանիզմում վիկտիմագեն և հակավիկտիմագեն դետերմինանտները: 2. Վիկտիմայնության դետերմինացիան:	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարց 1. Ինքնուրույն աշխատանք. Սովորողները գրականության ուսումնասիրության հիման վրա մշակում են հանցագործության կատարման կոնկրետ իրավիճակներ և մատնանշում դրանց կատարման մեխանիզմում վիկտիմագեն և հակավիկտիմագեն դետերմինանտները: Հարցեր 1-2. Սեմինար պարապմունք. Կատարվում է սովորողների հարցում դասախոսության ժամանակ ներկայացված հարցերի վերաբերյալ: Դրանից հետո սովորողները ներկայացնում են ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքները և կազմակերպվում է դրանց խմբային քննարկում:

Թեմա 5 ՀԱՆՑԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄԸ **(4 ժամ դասախոսություն)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հանցագործությունների վիկտիմալոգիական կանխարգելման բնութագիրը: 2. Հանցագործությունների վիկտիմալոգիական կանխարգելման ուղղությունները:	Հարցեր 1-2 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ շեշտադրումը կատարելով առավել խնդրահարույց հարցերի վրա: Հարցեր 1-2– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը, պատրաստում են զեկույցներ՝ նախապես տրված թեմաներով:

Թեմա 6 ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՆՑԱՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՎԻԿՏԻՄԱԼՈԳԻԱԿԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ **(8 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**

1. Մարդու դեմ ուղղված հանցագործությունների վիկտիմալոգիական կանխարգելման առանձնահատկությունները: 2. Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների վիկտիմալոգիական կանխարգելման առանձնահատկությունները: 3. Անզգույշ հանցագործությունների վիկտիմալոգիական կանխարգելման առանձնահատկությունները:	Հարցեր 1-3 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 – ինքուրույն աշխատանք՝ սովորողները ըստ խմբերի պատրաստում են մեկական իրավիճակ թեմայի յուրաքանչյուր հարցի մասով՝ ներկայացնելով կատարված հանցագործության փաստական հանգամանքները և մատնանշում վիկտիմոլոգիական կանխարգելման այն հիմնական միջոցառումները, որոնք անհրաժեշտ էր կատարել տվյալ հանցանքի վիկտիմիոլոգիական կանխարգելման համար: Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք: Սովորողները քննարկում են միմյանց կողմից պատրաստված իրավիճակները, փորձում մատնանշել առկա թերությունները ու սխալները:

Հարցաշար

«Վիկտիմոլոգիա» առարկայի առաջին միջանկյալ քննության

1. Վիկտիմոլոգիական մտքի ծագումը:
2. Վիկտիմոլոգիական միտքը վերածննդի դարաշրջանում:
3. Վիկտիմոլոգիայի ուսումնասիրության առարկան:
4. Վիկտիմոլոգիական հետազոտություններում կոնկրետ սոցիոլոգիական մեթոդների օգտագործումը:
5. Տուժողների տիպերը ըստ Դ. Վ. Ռիվմանի:
6. Տուժողների տեսակները ըստ Վ. Ա. Տուլյակովի և Պ. Ս. Դագելի:
7. Խմբային և զանգվածային վիկտիմայնություն:
8. Վիկտիմիզացում:

Հարցաշար

«Վիկտիմոլոգիա» առարկայի երկրորդ միջանկյալ քննության

1.Վիկտիմածին և հակավիկտիմածին դետերմինանտները հանցագործության կատարման մեխանիզմում:
2. Վիկտիմոլոգիական իրադրություն:
3. Վիկտիմոլոգիական իրադրությունների դասակարգումը:
4. Վիկտիմայնության՝ որպես զանգվածային երևույթի պատճառականությունը:
5. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման կազմակերպչական հիմքերը:
6. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման մարտավարական և իրավական հիմքերը:
7. Հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելման միջոցառումները:
8. Հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելման միջոցառումները:

Հարցաշար

«Վիկտիմոլոգիա» առարկայի կիսամյակային քննության

1. Վիկտիմոլոգիական մտքի ծագումը:
2. Վիկտիմոլոգիական միտքը վերածննդի դարաշրջանում:
3. Ժամանակակից վիկտիմոլոգիայի ծագումը:
4. Վիկտիմոլոգիական գաղափարները գեղարվեստական գրականության մեջ:
5. Վիկտիմոլոգիայի ուսումնասիրության առարկան:
6. Վիկտիմոլոգիական հետազոտություններում ճանաչողության ընդհանուր մեթոդների օգտագործումը:

7. Վիկտիմոլոգիական հետազոտություններում կոնկրետ սոցիոլոգիական մեթոդների օգտագործումը:
8. Հանցագործության տուժող:
9. Տուժողների տիպերը ըստ Դ. Վ. Ռիվմանի:
10. Տուժողների տեսակները ըստ Վ. Ա. Տուլյակովի և Պ. Ս. Դագելի:
11. Տուժողների տեսակները ըստ Պ. Ս. Դագելի:
12. Տուժողների տեսակները ըստ Վ. Ի. Պոլուբինսկու:
13. Վիկտիմայնության բնութագիրը:
14. Անհատական և տեսակային վիկտիմայնություն:
15. Խմբային և զանգվածային վիկտիմայնություն:
16. Վիկտիմիզացում:
17. Վիկտիմիզացման օբյեկտիվ տարրերը:
18. Վիկտիմիզացման սուբյեկտիվ տարրերը:
19. Վիկտիմածին և հակավիկտիմածին դետերմինանտները հանցագործության կատարման մեխանիզմում:
20. Վիկտիմային վարքի դրդապատճառները:
21. Վիկտիմոլոգիական իրադրություն:
22. Վիկտիմոլոգիական իրադրությունների դասակարգումը:
23. Վիկտիմայնության՝ որպես զանգվածային երևույթի պատճառականությունը:
24. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման բնութագիրը:
25. Վիկտիմոլոգիական կանխարգելման հարաբերակցությունը հանցավորության կանխարգելման մյուս ուղղությունների հետ:
26. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման կազմակերպչական հիմքերը:
27. Հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման մարտավարական և իրավական հիմքերը:
28. Հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելում:
29. Հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելման միջոցառումները:
30. Հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելում:
31. Հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելման միջոցառումները:
32. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության համայնքային ոստիկանության դերը հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելման գործում:
33. Սպանությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման ընդհանուր բնութագիրը:
34. Դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելու վիկտիմոլոգիական կանխարգելման ընդհանուր բնութագիրը:
35. Սպանությունների տուժողների դասակարգումը:
36. Դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելու տուժողների դասակարգումը:
37. Սպանությունների և դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելու վիկտի-մոլոգիական կանխարգելման կազմակերպումը՝ ելնելով տուժողների դասակարգումից:
38. Դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելու վիկտիմոլոգիական կանխարգելման կազմակերպումը՝ ելնելով տուժողների դասակարգումից:
39. Տուժողի անձը սեռական հանցագործության մեխանիզմում:
40. Տուժողի վարքը սեռական հանցագործության մեխանիզմում:
41. Տուժողի փոխհարաբերությունները հանցավորի հետ սեռական հանցագործության մեխանիզմում:
42. Սեռական հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
43. Սեռական դաստիարակության դերը սեռական հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելման կազմակերպման համար:
44. Վիկտիմոլոգիական դաստիարակության դերը սեռական հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելման կազմակերպման համար:
45. Սեռական հանցագործություններից պոտենցիալ տուժողների հայտնաբերման աշխատանքը:
46. Սեռական հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
47. Սեռական հանցագործությունների անհետաձգելի վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
48. Հանրային սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
49. Մասնավոր սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
50. Մասնավոր սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների անհատական վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:
51. Անզգուշությամբ մահ պատճառելու ընդհանուր վիկտիմոլոգիական կանխարգելումը:

52. Անզգուշությամբ մահ պատճառելու անհատական վիկտիմոլոգիական կան-խարգելումը:
53. Ճանապարհատրանսպորտային հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կան-խարգելումը:
54. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության ճանապարհային ոստիկանության և զանգվածային լրատվության միջոցների դերը ճանապարհատրանսպորտային հանցագործությունների վիկտիմոլոգիական կանխարգելման գործում: